

B.Com. Semester - 5 (CBCS) Examination
Oct/Nov - 2025 (NEW COURSE)
Accounting - 5(Elective)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ શ્રી કીશ ચોપરા પાસે તા. 1-4-2023નાંરોજ ૧૮%નાં અમુક ચોક્કસ દાર્શનિક કિંમતના ડીબેન્ચરો હતા, જેની ચોપડે કિંમત ૩૦% વધુ હતી. વ્યાજ દર વર્ષે તા.૩૦મી જુન અને ૩૧મી ડીસેમ્બરનાં રોજ ચૂકવાય છે. દરેક વ્યવહારો ઉપર ૧% દલાલી ગણવામાં આવે છે. તા.૩૧-૩-૨૦૨૪નાં રોજ પુરા થતા વર્ષ દરમ્યાન નીચેના વ્યવહારો થયા હતા.:

- (1) તા.1-6-2023નાં રોજ રૂ. 110 નાં ભાવે વ્યાજ સહીત ખરીદી.
- (2) તા. 1-9-2023 નાં રોજ રૂ. 120નાં ભાવે વ્યાજ બાદ વેચાણ.
- (3) તા. 1-11-2023 નાં રોજ રૂ. 90 નાં ભાવે વ્યાજ બાદ ખરીદી
- (4) તા.1-2-2024 નાં રોજ રૂ.105નાંભાવે વ્યાજ બાદ વેચાણ.

વધારાની માહિતી :

- (1) ચઢેલ વ્યાજ તા.1-4-2023 રૂ. 2,700 & તા.૩૧-૩-૨૦૨૪ રૂ. 2,700.
- (2) મળેલું વ્યાજ તા.૩૦-૬-૨૦૨૩ રૂ. 9,900 & તા. ૩૧-૧૨-૨૦૨૩ રૂ. 9,000.
- (3) તા. 1-11-2023નાં રોજ ખરીદેલ રોકાણોની મૂડી કિંમત રૂ. 63,630 હતી.
- (4) છેવટનો સ્ટોક પડતર કિંમતે FIFO પદ્ધતિ પ્રમાણે ગણવાનો છે.

શ્રી કીશ ની ખાતાવહીમાં 18% નાં ડીબેન્ચરોનું ખાતું બનાવો.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ કું.વાણી બત્રા પાસે તારીખ 1-4-2023નાં રોજ રૂ. 50,000ની દાર્શનિક કિંમતની, કે જેની ચોપડે કિંમત રૂ. 51,400 છે. તેવી ગુજરાત સરકારની 6%જામીનગીરીઓ હતી. આ જામીનગીરી ઉપર વ્યાજ તા.૩૦મી જુન અને ૩૧મી ડીસેમ્બરનાં રોજ ચૂકવાય છે.

તારીખ ૩૧-૩-૨૦૨૪ નાં રોજ પુરા થતા વર્ષ માટે નીચે મુજબના વ્યવહારો કર્યા હતા.

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત રૂ.	ભાવ	નોંધ
16-5-2023	9,000	97	વ્યાજ સહીત વેચાણ
01-8-2023	14,000	99	વ્યાજ સહીત ખરીદી
01-9-2023	41,000	102	વ્યાજ બાદ વેચાણ
01-2-2024	25,000	96	વ્યાજ બાદ ખરીદી

ખરીદી વેચાણના દરેક વ્યવહારોમાં ½ લેખે દલાલી ચુકવવામાં આવે છે.સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન FIFO પદ્ધતિ પ્રમાણે કરવામાં આવે છે. તા.૩૧-૩-૨૦૨૪નાં રોજ પુરા થતા વર્ષ માટે કું.વાણી બત્રા નાં ચોપડે 6%ની ગુજરાત સરકારની જામીનગીરીનું ખાતું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન.૨ જહાનવી પોતાના હિસાબો એકનોધી પદ્ધતીએ રાખે છે. નીચે આપેલ માહિતી પરથી તા.૩૧-૩-૨૦૨૪નાં રોજ (૨૦) પુરા થતા વર્ષના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

૧) મિલકતો અને દેવા:			૨) રોકડનો સાર:	
વિગતો	31-3-2023	31-3-2024	વિગતો	રૂ.
	રૂ.	રૂ.		
જમીન - મકાન	2,50,000	3,50,000	હાથ પર સિલક 31-3-2024	30,000
ફર્નીચર	50,000	50,000	રોકડ ખરીદી (કુલ ખરીદીના 35%)	1,05,000
દેવાદારો	80,000	1,00,000	રોકડ વેચાણ (40% કુલ વેચાણના)	1,08,000
લેણદારો	90,000	80,000	પગાર	30,000
લેણીફુંડી	30,000	50,000	ભાડું	12,000
દેવીફુંડી	10,000	20,000	ઓફીસ ખર્ચ	6,000
સ્ટોક	70,000	80,000	જકાત- મજૂરી	10,000
-----	-----	-----	વ્યાજ ડિવીડન્ડ	15,000

૩) વધારાની માહિતી:

૧) આપેલ વટાવ	રૂ. 7,000,	૨) મળેલ વટાવ	રૂ. 5,000,
૩) સ્વીકારેલ દેવીફુંડી	રૂ. 20,000	૪) મળેલી લેણીફુંડી	રૂ. 40,000
૫) ધાલખાધ	રૂ. 5, 000	૬) ધાલખાધ અનામત	5%
૭) ફર્નીચર પર ધસારો	10%		

અથવા

પ્રશ્ન.૨ શ્રી અર્જુન તેમના હિસાબો એકનોધી પદ્ધતિએ રાખે છે. નીચેની વિગતો પરથી તેમનું તા.૩૧-૩-૨૪નાં રોજ પુરા થતા વર્ષનું વેપાર ખાતું અને નફા નુકસાન ખાતું તથા પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

(I) તા. 1-4-2023નાં રોજની મિલકતો અને દેવા

	રૂ.
સ્ટોક	80,000
જમીન અને મકાન	2,00,000
પ્લાન્ટ અને યંત્રો	1,80,000
દેવીફુંડી	60,000
પરચુરણ લેણદારો	(?)
લેણીફુંડી	1,00,000
પરચુરણ દેવાદારો	2,50,000

(II) તા. 31-3-2024નાં રોજ પુરા થતા વર્ષના રોકડ વ્યવહારો:

Particulars	રૂ.	Particulars	રૂ.
રોકડ સિલક 1-4-23	50,000	દેવીફુંડી	1,50,000
દેવાદારો પાસેથી વસુલાત	8,00,000	લેણદારો ને ચુકવણી	4,00,000
લેણીફુંડી	3,50,000	પગાર	50,000
બા આગળ લઈ ગયા 31-3-2024	50,000	મજૂરી	40,000
		ઓફીસ ખર્ચ	20,000
		ઉપાડ	60,000
		બા આગળ લઈ ગયા 31-3-2024	5,30,000
	12,50,000		12,50,000

(III) વધારાની માહિતી :

	રૂ.
ઉધાર વેચાણ	10,00,000
ગ્રાહકોને આપેલ વટાવ	20,000
વેપારી પાસેથી મળેલ વટાવ	10,000
ઉધાર ખરીદી	7,00,000
વર્ષ દરમિયાન લેણીહુંડી મળી	4,00,000
વર્ષ દરમિયાન દેવીહુંડી સ્વીકારી	1,40,000
સ્ટોક 31-3-24	1,00,000
પરચુરણ લેણદારો 31-3-24	2,25,000

(IV) જમીન મકાન ઉપર 10% અને પ્લાન્ટ -મશીનરી 5% ધસારાની જોગવાઈ કરો .

(V) શરૂઆતની મૂડી પર 5% વ્યાજ ચૂકવવાનું છે.

પ્રશ્ન.3 પલ્લીકા હોટેલ્સ લીમીટેડ પાસે ત્રણ પ્રકારના રૂમ તેમની હોટેલમાં છે, જેમાં એક બેડનો રૂમ ,ડબલ બેડનો રૂમ, (૧૫) ત્રણ બેડનો રૂમ આવેલા છે. તમારે હોટેલમાં આવતા ગ્રાહકો પાસેથી રૂમદીઠકેટલું ભાડું ચાર્જ કરવું તેની ગણતરી કરવાની છે:

અ) કુલ રૂમની સંખ્યા નીચે મુજબ છે:

૧) ત્રણ બેડ વાળા	રૂમ 20,
૨) બે બેડવાળા	રૂમ 30,
૩) એક બેડ વાળા	રૂમ 100

બ) દરેક પ્રકારના રૂમ નીચે મુજબ રોકાયેલા છે:

રૂમ	ઉનાળો	શિયાળો
ત્રણ બેડ વાળા રૂમ	60%	20%
બે બેડવાળા રૂમ	80%	20%
એક બેડ વાળા રૂમ	90%	50%

ક) વાર્ષિક ખર્ચા નીચે મુજબ છે:

વિગત	રૂ.
સ્ટાફનો પગાર	2,20,000
સમારકામ ખર્ચ	42,000
પડદા ચાદર વગેરે	45,000
આંતરિક સુશોભનનો ખર્ચ	50,000
અન્ય ખર્ચાઓ	31,550
ધસારો : મકાન પર(પડતર રૂ.14,00,000)	5%
ફર્નીચર પર (પડતર રૂ.1,00,000)	10%
એરકંડીશનર પર(પડતર રૂ.2,00,000)	10%

ડ) રૂમનાં નોકરોનો પગાર (રૂમ ભરાયેલા હોય ત્યારે રોજનાં):

રૂમ	ઉનાળો	શિયાળો
ત્રણ બેડ વાળા રૂમ	4	6
બે બેડવાળા રૂમ	3	4.50
એક બેડ વાળા રૂમ	2	3

ઈ) વીજળી અને પાવર ખર્ચ દર મહીને દરેક રૂમ દીઠ નીચે મુજબ છે:

રૂમ	વીજળી	પાવર
ત્રણ બેડ વાળા રૂમ	80	42
બે બેડવાળા રૂમ	60	30
એક બેડ વાળા રૂમ	40	20

ફ) ઉનાળો સાત મહિનાનો છે, જ્યારે શિયાળો પાંચ મહિનાનો છે અને મહિનાના 30 દિવસો ગણવાના છે.

જ) નફો કુલ ખર્ચના 25% છે. ડબલ રૂમનું ભાડું સિંગલ રૂમ કરતા દોઢ ગણું છે અને ત્રણ બેડ વાળા રૂમનું ભાડું સિંગલ રૂમ કરતા બમણું છે.

અથવા

પ્રશ્ન.3 ડો.વિશ્વા મુંબઈમાં 'સત્ય હોસ્પિટલ' ચલાવે છે.તેણીએ વાર્ષિક રૂ.3,00,000નાં ભાડાથી હોસ્પિટલ રાખેલ છે. હોસ્પિટલમાં 30 પથારીની અને પ્રસંગોપાત વધારાની પાંચ પથારીની સગવડ છે.મકાનનો નિભાવ અને મરામત ખર્ચ તેણીએ ભોજવવાનો છે.

હોસ્પિટલના કાયમી ખર્ચા નીચે મુજબ છે.:

૨ સુપરવાઈઝર દરેકનો માસિક પગાર	રૂ. 5,000.
૪ નર્સ દરેકનો માસિક પગાર	રૂ. 6,000.
૨ વોર્ડબોય દરેકનો માસિક પગાર	રૂ. 4,000.
૨ ડોક્ટર દરેકનો માસિક પગાર	રૂ. 15,000.

હોસ્પિટલ સારવાર માટે 365 દિવસ ખુલ્લી રહે છે.એક હિસાબી વર્ષ દરમિયાન દર્દીની પથારીનો વપરાશ નીચે મુજબ છે.

દર્દીની પથારી	15	20	25	30	35
દિવસો:	40	80	100	45	100

અન્ય ખર્ચ નીચે મુજબ છે:

	રૂ.
નિભાવ અને મરામત ખર્ચ	40,000
દર્દીઓને ભોજન ખર્ચ	40,000
દર્દીઓને સેવા ખર્ચ	30,000
ઘોલાઈ અંગેનો ખર્ચ	35,000
એક્સરે અને ઓક્સિજનનો ખર્ચ	16,000
દવા અંગેનો ખર્ચ	24,000
સામાન્ય વહીવટી ખર્ચ	50,000
વીઝીટીંગ ડોક્ટરની ફી	1,30,000

પડતર પર ૨૦% નફો મળે તે માટે દર્દીની પથારી દિવસદીઠ ભાડું નક્કી કરવાનું છે.સેવા પડતર પત્રક તૈયાર કરો. દર્દીની પથારીદીઠ પડતર અને ભાડું શોધો.

પ્રશ્ન.૪ (અ) નીચેની માહિતી પરથી શેરનું EPS હિસાબી ધોરણ ૨૦ મુજબ ગણો:

(૧૦)

ચાલુ વર્ષનો ચોખ્ખો નફો	રૂ. 83, 00,000
ઇક્વિટી શેરની બાકી સંખ્યા	20, 00,000
૧૦% નાં કન્વર્ટીબલ (convertible) ડીબેન્ચર દરેક	રૂ. 100નો
(દરેક ડીબેન્ચર ૧૦ ઇક્વિટી શેરમાં કન્વર્ટ થશે)	રૂ. 1,00,000
ચાલુ વર્ષનો વ્યાજનો ખર્ચ	રૂ. 10,00,000
વ્યાજ ઉપર ટેક્સ	30%

- (બ) અ લીમીટેડ તા.1-4-2023નાં રોજ 6, 00,000 ઇક્વિટી શેર ધરાવે છે. ચાલુવર્ષ 2023-24માં તેમને ચોખ્ખોનફો રૂ. 18,00,000 થયો હતો. શેરની વાજબી કિંમત રૂ. 22છે. કંપની તેમના કર્મચારીને 50,000 ઇક્વિટી શેર, રૂ. 17 લેખે ખરીદવાનું option આપે છે. મૂળભૂત અને અવ્મીશ્રીત EPSની ગણતરી કરો

અથવા

- પ્રશ્ન.૪ (અ) ઋષિકેશ લીમીટેડની નીચેની માહિતી પરથી મૂળભૂત અને અવ્મીશ્રીત શેર દીઠ કમાણી શોધો: (૧૦)

ચાલુ વર્ષનો ચોખ્ખો નફો (ટેક્ષ્ટ પહેલાનો)	રૂ. 16,00,000
ચાલુ વર્ષની ભારિત સરેરાશ પ્રમાણે શેરની બાકી સંખ્યા	4,00,000
ચાલુ વર્ષની ભારિત સરેરાશ પ્રમાણે શેરની(Under option)	1,00,000.
ચાલુ વર્ષે એક શેરની વાજબી કીમત	રૂ. 15 શેરદીઠ.
ટેક્ષ્ટનો દર	50%

- (બ) નીચેના કેસમાં AS-20 મુજબ ભારિત સરેરાશ ઇક્વિટી શેરની સંખ્યા તમે કેવી રીતે ગણાવશો: (૧૫)

તારીખ	વિગત	ઇક્વિટી શેરની સંખ્યા
1-4-2023	મૂળભૂત ઇક્વિટી શેર	4,80,000
31-8-2023	રોકડ માટે ઇક્વિટી શેર બહાર પડેલા ઇક્વિટી શેર	3,60,000
1-2-2024	બાય બેક ઇક્વિટી શેર	1,80,000
31-3-2024	ઇક્વિટી શેર બેલેન્સ	6,60,000

ENGLISH VERSION

- Que.1 Mr. Krish Chopra had on hand on 1-4-2023, 18% Debentures of certain face value, the book value of which is 30% more. Every year interest is paid on 30-6 and 31-12. Brokerage is calculated at 1% on all transactions. (20)

Following transactions took place for the year ending on 31-3-2024:

- 1) Purchased on 1-6-2023 at Rs.110 cum interest.
- 2) Sold on 1-9-2023 at Rs.120 Ex-interest.
- 3) Purchased on 1-11-2023 at Rs.90 Ex-interest.
- 4) Sold on 1-2-2024 at Rs.105 Ex-interest.

Additional information:

- 1) Accrued interest on 1-4-2023 Rs.2,700 & 31-3-2024 Rs.2,700
- 2) Interest Received on 30-6-2023 Rs.9,900 & 31-12-2023 Rs.9,000
- 3) The capital Value of Investments purchased on 1-11-2023 was Rs.63,630.
- 4) Closing Stock is to be valued at cost Price FIFO method.

Prepare 18% Debenture Account in the ledger of Krish.

OR

- Que.1 On 1-4-2023, Kum.Vani Batra held 6% of Gujarat government securities, face value of which is Rs.50,000 and book value is Rs. 51,400. Interest is paid on 30th June and 31st December. Transaction for the year ended on 31-3-2024 were as follows

Date	Face Value Rs.	Rate	Remarks
16-5-2023	9,000	97	Cum-interest sale
01-8-2023	14,000	99	Cum interest purchase
01-9-2023	41,000	102	Ex-Interest sale
01-2-2024	25,000	96	Ex-Interest Purchase

Brokerage is paid at ½% on every transaction of purchase and sale, stock valuation is done on FIFO method. Prepare 6% Gujarat Govt. Securities A/C for the year ended on 31-3-2024 in the books of Vani.

Que.2 Jhanvi Maintains her accounts on single entry system. From the following : Prepare final (20) accounts for the year ended 31-3-2024

(1) Assets and Liabilities			(2) Summary of Cash Book	
Particulars	31-3-2023 Rs.	31-3-2024 Rs.	Particulars	Rs.
Land and Building	2,50,000	3,50,000	Cash on hand 31-3-2024	30,000
Furniture	50,000	50,000	Cash Purchase (35% of total Purchase)	1,05,000
Debtors	80,000	1,00,000	Cash sales (40% of total sales)	1,08,000
Creditors	90,000	80,000	Salaries	30,000
Bills Receivable	30,000	50,000	Rent	12,000
Bills Payable	10,000	20,000	Office expenses	6,000
Stock	70,000	80,000	Octroi-wages	10,000
-----	-----	-----	Interest – Dividend received	15,000

(3) Additional Information:

- 1) Discount allowed Rs.7,000
- 2) Discount Received Rs.5,000
- 3) Bills payable issued Rs.20,000
- 4) Bills receivable received Rs.40,000
- 5) Bad debts Rs.5, 000
- 6) Bad debts reserve 5%
- 7) Depreciation on Furniture 10%

OR

Que.2 Mr. Arjun keeps his books on single entry system. From the following information, Prepare Trading and Profit and Loss Account for the year ended 31-3 2024 and balance sheet as on Dt.31-3-2024:

(I) Assets and Liabilities as on Dt.1-4-2023

	Rs.
Stock	80,000
Land and Building	2,00,000
Plant & machinery	1,80,000
Bills Payables	60,000
Sundry Creditors	(?)
Bills Receivable	1,00,000
Sundry Debtors	2,50,000

(II) Summarised cash transaction for the year ended 31-3-2024

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To cash balance 1-4-23	50,000	By bills payables	1,50,000
To receipts from debtors	8,00,000	By payment to creditors	4,00,000
To bills receivable	3,50,000	By salaries	50,000
To balance 31-3-2024	50,000	By wages	40,000
		By office expenses	20,000
		By Drawing	60,000
		By balance (31-3-24)	5,30,000
	12,50,000		12,50,000

(III) Other informations:

	Rs.
Credit Sales	10,00,000
Discount to customers	20,000
Discount allowed to suppliers	10,000
Credit Purchases	7,00,000
Bills receivable received during the year	4,00,000
Bills payables accepted during the year	1,40,000
Stock 31-3-24	1,00,000
Sundry creditors 31-3-24	2,25,000

- (IV) Provide depreciation on land&building at 10% and plant & machinery @ 5%.
- (V) 5% Interest on Opening Capital balance is payable.

Que.3 Palvika Hotels Pvt. Ltd. has three types of suits for its customers, single room, double room and three room respectively. State the rent to be charged for each type of suit on the basis of the following data: (15)

(A) The numbers of suits of each type are:

- (1) Three room suit 20,
- (2) Two room suit 30,
- (3) Single room suit 100

(B) The occupancy of each type of suit is as follows:

Suits	Summer	Winter
Three room suit	60%	20%
Two room suit	80%	20%
Single room suit	90%	50%

(C) The annual expenses are as :

	Rs.
Staff salary	2,20,000
Repairs and maintenance	42,000
Linen	45,000
Interior decoration	50,000
Sundries	31,550
Depreciation: On Building (Cost Rs. 14,00,000)	5%
On Furniture (Cost Rs. 1,00,000)	10%
On Air conditioner (Cost Rs. 2,00,000)	10%

(D) Room attendants wages when occupied Daily:

Suits	Summer	Winter
Three room suit	4	6
Two room suit	3	4.50
Single room suit	2	3

(E) Lighting, heating & power for full month when occupied both for summer & winter:

Suits	Lighting Rs.	Power Rs.
Three room suit	80	42
Two room suit	60	30
Single room suit	40	20

(F) Summer may be assumed for 7 months and winter for 5 months in a year. A month may be taken as of 30 days

(G) Profit including interest on Investment at 25% on cost

The rent of the double room is to be fixed as 1.5 times the single roomsuit and that of three room suit as twice the single room.

OR

Que.3 Dr. Vishwa runs a hospital named “ Satya Hospital” in Mumbai. She has got a hospital building on rent of Rs. 3,00,000 yearly. There is a facility of 30 beds in the hospital and 5 beds can be added if needed. Repairing and maintenance expences are to be borne by the hospital authorities. The expenses of permanent staff

	Rs.
2 supervisors salary per month per head	5,000
4 nurses salary per month per head	6,000
2 ward boys salary per month per head	4,000
2 Doctors salary per month per head	15,000

The hospital facility is available for all 365 days. The occupancy of patients beds during the year was as under:

Patients Beds:	15	20	25	30	35
Days:	40	80	100	45	100

The other expenses are:

	Rs.
Repairing and maintenance	40,000
Cost of food for patients	40,000
Service cost of Patients	30,000
Laundry expenses	35,000
Medicine expenses	24,000
X-rays and oxygen expenses	16,000
General Admin. Expenses	50,000
Visiting Doctor's fees	1,30,000

To get 20% profit on cost price the rent per patient bed day is to be decided. Prepare Operating cost sheet and find out the cost per patient bed day. Also find out rent per patient bed day.

Que.4 (A) From the following information, calculate basic EPS as per AS-20: (10)

Net profit for the current year	Rs.83, 00,000
No. of equity shares outstanding	20, 00,000
Number of 10% convertible Debentures of (each debenture is convertible in to 10 equity shares)	Rs.100 each 1,00,000.
Interest expenses for the current year	Rs.10,00,000
Tax relating to interest	30%

(B) A ltd. had 6,00,000 equity shares on 1-4-2023. It earned net profit of Rs. 18,00,000 (05)
during the accounting year 2023-24. The fair value of share is Rs. 22. The company has
given Share Option to its employees of 50,000 equity shares at an option price of Rs. 17.
Compute basic EPS and Diluted EPS.

OR

Que.4 (A) From the following information relating to Rushikesh Ltd. Compute basic EPS and (10)
Diluted EPS:

Net profit for the current year (before Tax)	Rs.16,00,000
Weighted average number of shares outstanding during the year	4,00,000
Weighted average number of shares under option during the Year	1,00,000.
Fair value of one equity share during the year	Rs.15 per share.
Tax rate	50%

(B) State how would you compute, based on AS-20, the weighted average number of equity (05)
shares in the following cases:

Date	Particulars	Number of shares
1-4-2023	Basic equity shares	4,80,000
31-8-2023	Equity shares issued for cash	3,60,000
1-2-2024	Equity shares bought back	1,80,000
31-3-2024	Balance Equity shares	6,60,000
